

O POĀĚASĀ• A JMENINĀ•CH 17. TĀ•DNE

Sobota, 03 kvĀ•ten 2008

KvĀ•tnové nádhernĀ• teplé poĀ•así... Vlahý májový deštĀ•ek - nebo "zaĀ•ínající horka a slejváky"? Ono záleĀ•í na tom kdo o poĀ•así mluví. Však to znáte - jinak voní seno koním, jinak zamilovaným. I kdyĀ• - to uĀ• je asi dost z módy, Ā• - neumím si dost dobĀ•me pĀ•edstavit souĀ•asnou mileneckou dvojici na senĀ•... Auuu - to pĀ•eci musí šílenĀ• pícha ta alergie... :-)))

JiĀ•mí (24. 4.) patĀ•m k nejoblíbenĀ•jším jménĀ•m jak u nás, tak na svĀ•tĀ• vĀ•bec. Pochází z Ā•tiny, kdy gé je planeta, tak i pĀ•da) a ergon -coĀ• znamená dílo, nebo práce (známe er - gonomie, ergonomický, ergometr) - Georgos je pak Ā•lovĀ•k, který pracuje se zemí, tedy zemĀ•dĀ•lec, nebo rolník. Ale takový je uĀ• Ā•ivot - existuje i jiný výklad jména JiĀ•mí odvozuje se od ruské formy Jurij - coĀ• ve staroslovĀ•nštinĀ• znamená hbitý, mrštný, kĀ•epký, obratný. KdyĀ• nĀ•kom Ā•ekneme, Ā•e je to ještĀ• "JĀ•ra" - Ā•íkáme tím téĀ•, Ā•e je ve výborném tĀ•lesném i duševním moĀ•ná, Ā•e se oba pĀ•vody prolínají, Nakonec zemĀ•dĀ•lec, rolník Ā•i farmáĀ• musel (a dosud musí) mít setsakra fyziĀ•ku rodinu uĀ•ivil. NávštĀ•vnici PraĀ•ského hradu mohou navštĀ•it baziliku svatého JiĀ•mí a vidĀ•t osobnĀ• an zabít draka. PovĀ•st o drakovi je patrĀ• hluboce pohanského pĀ•vodu - ale tak uĀ• to bývá, jedno náboĀ•enství pĀ•ejímá povĀ•st poutní místa toho druhého a vydává je za své. Podle této legendy byl JiĀ•mí rytĀ•em z Kappadokie, svatý JiĀ•mí je uctíván jako patron vojákĀ•. Jak jĀ• zde bylo Ā•eno - JiĀ•mí je jedno z vĀ•bec nejoblíbenĀ•jších jmĀ•n na svĀ•t. Bylo a je to jméno královské - jen v Británii jich bylo šest, v Ā•ecku dva - i my máme jednoho - krále JiĀ•míka z PodĀ•brad. Jmenovalo se tak mnoho Ā•eských hercĀ•: Adamíra, Krampol, Menzel, Machá•ek, Grossmann, šlitr, Suchý, Schmitzer, Pecha, Záhajský, Lír, Bartoška - a to bychom tu byli do rána ... Z JurajĀ• tu pak máme reĀ•iséra Herze a zbojníka Jánošíka, co bohatý mral a chudým dával - nejslavnĀ•jšich Jurij je - pochopitelnĀ• - Gagarin. Marek (25. 4.) je jméno pĀ•vodu latinského. Je odvozeno od slova Martius - tedy Ā•lovĀ•k zasĀ•ený bohu války Martovi (1.pád Mars). Znamená to tedy totĀ•, co bojovník, nebo váleĀ•ník. A jelikoĀ• latinské slovo Mars je odvozeno od Ā•eckého "marnamaj" tedy - bojuj - tak se dá pĀ•edpokládat, Ā•e takto pojmenované miminko rozhodnĀ• neĀ•ekal poklidný Ā•ivot v míru. Marek byl téĀ• jeden z apoštolĀ•, které mĀ•Ā•eme vidĀ•t kaĀ•dou hodinu na praĀ•ském staromĀ•stském Orloji. Svatý Marek byl patronem Benátek, dále notĀ•mĀ•, písĀ•mĀ•, stavebních dĀ•lníkĀ•, zedníkĀ•, sklenĀ•mĀ•, malĀ•mĀ• na skle, košíkání lidé se k nĀ•mu utíkali ve strachu pĀ•mí krupobití a blescích. Jméno Marek je velmi populární i u nás, zvláštĀ• pak v poslední dobĀ• - malých MareĀ•kĀ• je jak naseto. Za všechny jmenujeme „frajera" Marka Vašuta, slušĀ•ka Marka Ebena a taky MareĀ•ka, co podává profesorĀ•m pero. Oto (26. 4.) Ā•i Ota, je poĀ•eštĀ•lá forma nĀ•meckého jména Otto, coĀ• je zdrobnĀ•linou jmen Otokar, Otomar, Ottfried atd. První slabika Ott - znamená majetek, tedy Oto je pak Ā•lovĀ•k, který stráĀ•í majetek, nebo ho majetek proslavil. OtĀ• v jakékoli formĀ• u nás mnoho není - ale nakonec, co není, Ā•asem mĀ•Ā•e být. VĀ•tšinou novorození Otové dostávají jméno po otcích, dĀ•deĀ•cích Ā•i strý. Za nejslavnĀ•jšího Otu mĀ•Ā•eme považovat nĀ•meckého krále Otu I., který byl zakladatelem Svaté Ā•míše Ā•mímské a v r. 962 byl korunován na krále. Byl souĀ•asníkem Ā•eského knĀ•ete Boleslava I. Vedl s ním sice spory, nicménĀ• BoleslavĀ•v Ā•eský oddíl mu pomohl vyhrát bitvu u Augsburgu na Ā•ece Lechu a porazit MaĀ•ary a odvrátit tak - alespoĀ• na Ā•as - nebezpeĀ•í, hrozící z východu. Za naše slavné Oty jmenujeme pak profesora Ottu Wichterleho - vynálezce kontaktních Ā•oĀ•ek. Jaroslav (27. 4.) o slovanském pĀ•vodu tohoto populárního jména není pochyb. Není to však - jak byste se domnívali - Ā•lovĀ•k slavící jaro - nýbrĀ• Ā•lovĀ•k, který je "jaryj" - tedy jarý, bujný, temperamentní, prudký, vznĀ•tlivý, vztekoun. JarĀ•, JaroslavĀ•, JaroušĀ•, JarouškĀ•, JárĀ•, JárĀ•nĀ•, JárĀ•nkĀ•, atd. je jak máku po celém území Slovany osídleném. Není divu, je to jméno hezké, krásnĀ• znĀ•lé a hlavnĀ• pĀ•mípomínající nám nejkrásnĀ•jší období v roce - coĀ• vede k úvahám, Ā•e Jaro - které se dĀ•míve nazývalo Vesna - získalo své jméno právĀ• od slova Jaryj - tedy od energie a prudkosti, jakou se na svĀ•t dere nový Ā•ivot - kvĀ•tiny, rostliny, kuĀ•átka, kachĀ•tka a všechna další mlĀ•átka; a je jich tolik, Ā•e pomalu není kam šlápnout. JaĀ•me . - tedy prudce - se derou ke slovu i lidské hormony, takĀ•e se dá poĀ•ítat s tím, Ā•e na podzim tu budeme mít i spoustu mlĀ•átek lidských. CoĀ• samo sebou zpĀ•sobí potĀ•e našim ekonomĀ•m, neb ti s nĀ•Ā•ím takovým - jako ostatnĀ• vĀ•dycky - nebudou poĀ•ít u nás je JaroslavĀ• dvĀ• stĀ• osm tisíc tĀ•mí sta dvanáct, tudĀ• kaĀ•dý z nás zajisté nĀ•jakého zná, nebo ho má pĀ•mímo v r. NejnámĀ•jší Jaroslav byl tzv. Moudrý - slavný knĀ•ete Kyjevské Rusi (1019-1054) - byl to syn knĀ•ete Vladimíra (toho kterého popisuje K. H. Borovský ve své básni "KĀ•est Svatého Vladimíra), Jaroslav po nĀ•m zdĀ•dil vládu, coĀ• leĀ•elo v Ā•aludku jeho bratru Svatoplukovi, který nechal zavraĀ•dit své bratry Borise a Gleba. Nu, Jaroslav neĀ•ekal, aĀ• zabijou i jeho a tak v lĀ•m boji zahnal svého bratra aĀ• za hranice a stal se velkoknĀ•etem. Jmenovat naše slavné Jaroslavy? Dietl, Foglar, Heyrovský, Holík, JeĀ•ek, Marvan, Vrchlický, Kohout, PospĀ•il, Satoranský je jich opravdu poĀ•ehnanĀ•. Vlastislav (28. 4.) je slovanské muĀ•ské jméno a jeho význam je nad slunce jasný. Je to Ā•lovĀ•k, který proslavil svou vlast, nebo je ve své vlasti slavný, v pĀ•mípadĀ•, Ā•e jde o "vlast" ve smyslu moc nebo majetek - pak jde o Ā•lovĀ•ka, který slavný svou mocí a vlastnictvím hmotných statkĀ•. O Vlastislavovi píší kronikĀ•mĀ• a Dalimil jej líĀ•í jako mladého krasavce a vojevĀ•dce, který padl na Turském poli nedaleko Levého Hradce. Vlastislav byl s nejvĀ•tší pravdĀ•podobností skuteĀ•ná a historicky doloĀ•itelná osoba. SvĀ•dĀ•í o tom i hradištĀ• a obec nesoucí jeho jméno. Tato obec se nalézá v Ā•eském StĀ•edohoĀ•mí - nedaleko Lovosic. Krajina je to krásná a díky tomu, Ā•e ty kopce jsou vlastnĀ• sopky, pĀ•sobí zvláštnĀ• a magicky - je tam krásnĀ• - stojí to za výlet. VlastislavĀ• je u nás celkem tĀ•mí a pĀ•l tisíce - takĀ•e to nevypadá, Ā•e by Vlastíci vymírali. Robert (29. 4.) je další jméno, které je ve svĀ•tĀ• i u nás pomĀ•rnĀ• slušnĀ• frekventované. Je starogermánského pĀ•vodu. Nejstarší známá podoba tohoto jména je Hruodperacht - která vznikla ze dvou slov "Hruod" -"sláva" a "bert" - "skvĀ•lý". Robert je tedy Ā•lovĀ•k, který je skvĀ•lý a slavný. Není potom divu, Ā•e obliba tohoto jména nikdy neutuchla. Jmenoval se tak král skotský, král neapolský - ale také senátor Robert Kennedy, který byl - podobnĀ• jako jeho starší bratr - zavraĀ•dĀ•n, spisovatel scií Robert A. Heinlein, americký zpĀ•vák Robert Plant (Led Zeppelin), lamaĀ•i Ā•enských srdĀ•ek Riobert de Niro a Robert Redford, šachista Robert Fischer... za ty naše pak Robert ZmĀ•lík, olympijský vítĀ•z v desetiboji, sportovní komentátor a novinĀ•m Robert Záruba, hokejista Robert Reichel... a v neposlední Ā•mĀ•dĀ• i Robert, ke kterému má VeleKudlanka nejbliĀ•. Jim

věem - i ostatním Robert - pĚjeme věchno nejlepší. Blahoslav (30. 4.) má jméno slovanské - resp. má se za to, že je to slovanský překlad jednak latinského Benedictus, nebo řeckého Makarios. Obě jména znamenají "blahoslavený", či "počehnaný". Bohužel, obliba tohoto jména u nás velmi upadá, žije jich tu pouhých 698. A móda se mění - takže člověk nikdy neví, byla by škoda, kdyby toto zvukomalebné jméno zaniklo. Spíše je nyní užíváno jako přímě - příměkladem je Jan Blahoslav - český spisovatel a biskup jednoty bratrské, který se narodil v Přerově. Byl to na svou dobu neobyčejně vzdělaný člověk, humanista a velice se zasloužil o české školství do 18. století. Nový zákon a sestavil Grammatiku českou. Zemřel v Moravském Krumlově 24. listopadu 1571. Blahoslav - pĚjeme, aby si svůj svátek v blaženosti oslavili a dobře se jim dařilo. Vždyť jsou "počehnaní".